

Een communicatieleidraad

VOOR ONGANG MET DE PERS EN ANDERE VRAGENSTELLERS

 nederlandse

Jagers
vereniging

Een klein gidsje

Aandacht is leuk. Het is prettig wanneer iemand geïnteresseerd is in wat je doet. Of het nu de buurman is of de pers....ook als het om jouw passie gaat, de jacht!

Een vervelende ervaring in het verleden, een negatief stuk in de krant of onzekerheid over de intenties van de gesprekspartner, zijn redenen om niet actief met je verhaal naar buiten te treden.

Toch blijft het belangrijk om pro-actief de pers te benaderen wanneer jouw WBE iets te vertellen heeft en om die buurman mee het veld in te nemen, nadat hij je al een paar keer nieuwsgierige vragen heeft gesteld. En natuurlijk op de Dag van Jager! Want we willen dat de media op deze dag het verhaal van de jager vertelt!

Om je een beetje op weg te helpen, hebben we een klein gidsje gemaakt met een communicatieleidraad. Deze kun je in ieder gesprek en in iedere situatie gebruiken.

Heb je aanvullende vragen? Neem dan contact op met de afdeling communicatie van de Jagersvereniging via communicatie@jagersvereniging.nl

Foto's in deze gids zijn van Robert Jan Asselberghs, Michael Migos, Anoeska Vermeij, Agnes Spiering, Jan Paulides, Jeroen Verschoor en Nicky Koopmans.

A man in camouflage gear is shown in profile, looking through binoculars. He is wearing a camouflage cap and a jacket with a small orange logo. The background is a blurred landscape with a body of water and distant hills under a cloudy sky.

Jacht en jagen,
hoe breng je
jouw verhaal?

Jacht en jagen, hoe breng je jouw verhaal?

‘Waarom is de jacht onmisbaar’ of ‘is de jacht nog wel van deze tijd’?

Als jager is het goed om over dit soort vragen na te denken. Want soms worden deze ineens gesteld. Wanneer je door je veld loopt, door de supermarkt of wanneer je op de ondernemersborrel ineens met de burge-meester in gesprek raakt. Het is daarbij goed om te weten vanuit welk oogpunt iemand denkt die anti-jacht is of er neutraal tegenover staat, daar kun je jouw verhaal op afstemmen. En vanuit kennis kun je verder werken aan begrip en beleving.

Het uitgangspunt voor het verhaal van de jager is de balans in de natuur. Dit komt onder meer naar voren in **‘het verhaal van de jager’** en de documentaire **‘Dilemma’s in de Nederlandse natuur’** (<https://youtu.be/naQmkhs5sQY>), waarin anderen vertellen over de bijdrage van jagers in de Nederlandse natuur.

Soms lijkt het alsof iedereen verantwoording verlangt over het feit dat een jager dieren doodt. Het doden van het dier is een onderdeel van het totale verhaal over balans. Zelfs de meest voor de hand liggende zaken zijn bij je gesprekspartner vaak onbekend.

Als je maar een paar minuten hebt

Wanneer je in een paar zinnen wilt vertellen wat een jager doet of waarom jij jaagt, dan is het handig om een zogenoemde ‘elevator pitch’ in je hoofd te hebben. Stel je hebt drie verdiepingen:

Verdieping 1: Als jager ben ik voortdurend bezig met de balans in mijn jachtveld. Buiten zijn, wild tellen, weten wat er leeft en biotoopverbeteringen aanbrengen. Ook het nuttigen van een duurzaam stukje vlees hoort er natuurlijk bij.

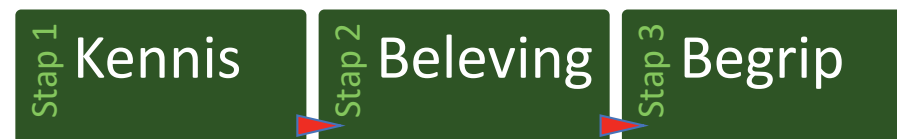
Verdieping 2: Ik ben en voel me verantwoordelijk voor een goede wildstand. Jagen is daar een onderdeel van. Dat is mijn passie.

Verdieping 3: Als jager ben je één van de onmisbare schakels in het buitengebied, samen met medewerkers van andere groene organisaties die daar actief zijn.

Tot slot is er de **beleving van de jacht**. Niet onbelangrijk in het gesprek, maar dit stukje zal bij je gesprekspartner pas landen, nadat hij kennis heeft genomen van een aantal feiten. Hier gaat het om verbinding. Jagen, voedsel verzamelen en samen met anderen genieten van een (h)eerlijk stukje scharrelvlees uit de natuur. Hierover verschijnt binnenkort de documentaire **'De jager 365 dagen'**. Deze zal evenals 'Dilemma's in de Nederlandse Natuur' op de WBE-websites van de Jagersvereniging komen te staan.

Houd het simpel

Jagers zelf maken hun verhaal vaak onnodig ingewikkeld door meteen het onderscheid te willen maken tussen jacht, beheer en schadebestrijding. Dat is niet nodig. Het maakt het gesprek direct ingewikkeld. Voor de toehoorder maakt het niet uit welk label je eraan plakt: je schiet een dier dood. De toehoorder wil weten waarom en hoe je dit aan jezelf en de maatschappij kunt verkopen.

Alleen wanneer de toehoorder goed is ingewijd (politiek, stakeholders) heeft het zin om onderscheid te maken tussen jacht, beheer en schadebestrijding.

Bewustwording maatschappelijke verandering

Maatschappelijke opvattingen veranderen. Dat is normaal, maar het is altijd goed om de context waarin eventuele kritiek wordt geplaatst te duiden. Vraag je daar om af: **welk vertrekpunt heeft een gesprekspartner die tegen de jacht is?**

Eeuwenlang stond de mens bovenaan de voedselpiramide. En niet alleen bovenaan die piramide. De mens drukt een zeer dominante stempel op de natuur. Inmiddels is duidelijk welke negatieve gevolgen dit met zich meebrengt voor de planeet. Klimaatverandering, stikstofproblemen, dieren die uitsterven. Wie zijn wij eigenlijk om zo met de planeet om te gaan? In welke staat geven wij onze planeet door aan onze kinderen? **Er is weerstand ontstaan tegen de dominantie van de mens in de (voedsel)piramide.** De mens zou zichzelf meer moeten zien als

een onderdeel in het geheel. Van daaruit gezien is er ook geen sprake meer van een piramide en dominantieverhouding. Vanuit dat oogpunt is het niet logisch dat de mens over het leven van een dier mag beschikken. En daar waar je dit doet uit een zorgplicht voor de natuur, zul je dit goed moeten uitleggen.

Het antwoord op de hoofdvraag: waarom is de jacht onmisbaar?

Oftewel: de jacht is van deze tijd en wel hierom:

De natuur in Nederland is aangelegd. Door een gebrek aan ruimte, komt de natuur ook nog eens onder druk te staan. Woningen, wegen, industrie, landbouw en ruimte om te recreëren voor een steeds groter worden aantal mensen, zorgt ervoor dat mens en dier steeds vaker met elkaar in conflict komen. Daar waar het in de toekomst schuurt, zul je jagers aantreffen. Wanneer je hierin niet zou ingrijpen, zullen diersoorten die zich goed kunnen aanpassen aan de drukte en menselijke aanwezigheid floreren (ganzen, reeën), terwijl andere diersoorten het onderspit delven (weidevogels).

Balans

De balans in het veld is het uitgangspunt van de jager. Enerzijds bereikt hij deze balans door biotoop verbeterende maatregelen te treffen (kruidenrijke akkerranden, eendekorven plaatsen), overleg te voeren met de boer over het onderhoud van de grond (behoud kleine landschapselementen) en zich in te zetten voor het voorkomen van onnodig dierenleed (verkeersongevallen, maaislachtoffers). Anderzijds betekent dit ook dat de jager soms dieren doodt wanneer populaties dermate groot worden dat zij schade veroorzaken (gewassen, jonge bosaanplant). Wanneer minder succesvolle diersoorten dreigen onder te sneeuwen, zal de jager naast stimulerende maatregelen voor de soort, soms ook overgaan tot het beheeren van predatoren.

Biodiversiteit

In Nederland hebben we biodiversiteit hoog in het vaandel staan. Ondanks de beperkte leefruimte die in Nederland beschikbaar is voor diersoorten, slagen we erin een goed klimaat te genereren waarin talrijke diersoorten zich thuis voelen.

Maar dit vergt wel nauwgezette monitoring en bijsturing wanneer de balans de verkeerde kant op slaat. Jagers zijn vele uren overdag en 's nachts in het veld. Door biotoop verbeterende maatregelen stimuleren zij de wildstand. Het terrein en de dieren die er leven kennen zij als geen ander. Dit is niet alleen ontzettend waardevol voor de boer die zijn grond wil benutten, maar ook voor andere groene organisaties, overheden en BOA's.

Duurzame benutting

Door te jagen verzamelt de jager op duurzame wijze voedsel uit de natuur. Het op verantwoorde wijze benutten wat de natuur te bieden heeft, maakt je als mens bewust onderdeel van de natuur. Uiteindelijk is het de taak van ons allemaal om te zorgen dat we in Nederland een gevarieerde en gebalanceerde natuur behouden.

Verantwoordelijkheidsgevoel

De jager leeft dicht bij de natuur. Hij volgt daarmee zijn hart, geniet daarvan en is ook bereid zijn verantwoordelijkheid te nemen. De jager weet dat er soms geen alternatief is voor populatiebeheer, omdat je bijvoorbeeld met verplaatsingen ook het probleem verplaatst. Hij ervaart dat verjaging maar beperkt en kortdurend werkt. Vanzelfsprekend werken jagers mee aan allerlei wetenschappelijke onderzoeken die meer inzichten moeten geven in populatiedynamiek en verenigen zij zich al jaren voor het uitvoeren van waardevolle wildtellingen in het voorjaar. Ook houdt het verantwoordelijkheidsgevoel van de jager niet op, zodra een soort niet meer bejaagbaar is (patrijs).

Tot slot: wees transparant

Nodig geïnteresseerden uit om mee het veld in te gaan. Een trotse jager laat met alle plezier zien wat er allemaal komt kijken bij het monitoren en onderhouden van een jachtveld. Nodig mensen uit en werk daarbij samen met jouw wildbeheerders.

The image shows a large, leafless tree in the foreground, its intricate branches silhouetted against a warm, orange-hued sunset sky. A wooden hunting stand is built into the trunk of the tree, featuring a small window. In the background, another similar stand is visible on a distant hill, partially obscured by a layer of mist or fog. The overall scene is quiet and atmospheric, typical of a hunting ground at dusk.

Het verhaal van de jager

Het verhaal van de jager

“Waarom ik jaag? Ik ben een buitenmens, ik houd van de seizoenen en voel mij sterk verbonden met mijn omgeving. Het leven en dynamiek in het veld fascineren mij. Ik ben gedreven om de natuurlijke habitat in mijn veld te optimaliseren voor de planten en dieren die er leven. Daar het resultaat van zien en de balans zien te houden. Dat is de uitdaging.

Dat betekent dat ik in het jachtseizoen niet alleen dieren bejaag om duurzaam te benutten, maar ook dan al bezig ben met het beheer van populaties en het voorkomen van schade of overlast door bepaalde soorten in de toekomst. Ook in de rest van het jaar is dat een belangrijke taak. Andersom kan het ook zijn dat ik juist bezig ben met biotoop verbeterende maatregelen om een dierpopulatie een

handje te helpen. Denk aan het aanleggen van kruidenrijke akkerranden of het plaatsen van broedkorven voor de wilde eend.

Het doodschieten van dieren gaat uiterst zorgvuldig, met respect voor het dier en alleen als de populatie van de soort het toelaat. Daarnaast moet je als jager eerst een uitgebreide opleiding volgen en ben je na het verkrijgen van de jachtakte aan talloze regels gebonden. En zo hoort het ook. Je probeert onnodig dierenleed te voorkomen. Jagers zien dieren niet graag lijden, en proberen het zo te schieten dat het vlees voor consumptie geschikt blijft. Want wat is er mooier dan een stukje scharrelvlees rechtstreeks uit de natuur?

Met bepaalde populaties gaat het in Nederland zo goed dat de balans verstoort raakt. Denk aan voedselstress, bossen die geen kans meer krijgen om te verjon-

gen en de verdrukking van minder succesvolle diersoorten. Neem bijvoorbeeld de weidevogels die onder meer door de enorm gestegen aantallen roofdieren fors in aantal afnemen. Hoe mooi is het om samen met de boer te kijken welke maatregelen we kunnen treffen om weidevogels de kans te geven om hun jongen groot te laten worden.

Dieren komen in steeds grotere getale in aanvaring met mensen. Ze brengen bijvoorbeeld schade toe aan landbouwgewassen of veroorzaken verkeersongelukken. Wanneer in zo'n situatie de balans weer teruggebracht moet worden, of in geval van overpopulatie of schade, dan krijg ik daarvoor een ontheffing van Gedeputeerde Staten. Op die manier ben ik het hele jaar bezig in het veld. Jagen betekent verantwoordelijkheid nemen en verantwoording afleggen.

Om de verschillende populaties dieren in mijn jachtgebied zo goed mogelijk vast te leggen, tel ik elk jaar de dieren in mijn veld tijdens door de Wildbeheereenheid georganiseerde wild-, fauna- en reeëntellingen. Ook dat is een belangrijk onderdeel van het jagen. Verrassend zijn de tellingen voor mij persoonlijk niet, ik weet wat er in mijn veld leeft. Je kunt natuurlijk nooit ieder exemplaar tellen, maar over de jaren heen wel heel betrouwbare trends vastleggen. Tellen doe je samen met andere jagers en het is altijd mooi om aan anderen te laten zien dat het goed gaat met de wildstand in je veld.

Dankzij deze kennis en mijn regelmatige aanwezigheid in het veld, help ik boswachters, BOA's en anderen die werkzaam zijn in het buitengebied. De natuur is van ons allemaal. Ik vind het belangrijk om dit allemaal te vertellen: wat mijn waarden en normen zijn en wat de maatschappelijke betekenis van jagen is. Ook onze vereniging, de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging, doet er alles aan om een breed publiek zo goed mogelijk te informeren over wat de jager doet, over hoe hij het doet en waarom hij het doet.

Zelf draag ik mijn steentje bij door mijn kinderen te betrekken bij de jacht en alles wat erbij komt kijken. Vaak ook neem ik een jonge jager mee mijn veld in. Als beginnend jager heb je vaak niet meteen een eigen jachtveld om te beheren. Dan ben je afhankelijk van uitnodigingen. Ik neem zo iemand graag mee om mijn normen en waarden te delen. Ik vind het belangrijk anderen te betrekken bij mijn passie en bij de manier waarop ik in de natuur sta."

Wanneer je
iemand
meeneemt
het veld in

Wanneer je iemand meeneemt het veld in

Beeld blijft langer hangen dan een verhaal, maar een ervaring kan je mening echt veranderen. Daarom stimuleren we jagers om geïnteresseerden mee te nemen. Gewoon het veld in, te leren waarnemen, verbanden te leggen en uit te leggen wat je nu zoal doet in je donkergroene outfit.

Wanneer je iemand mee het veld inneemt, verwacht je wellicht het ergste. Je bereidt je voor op ongemakkelijke vragen, over het doden van dieren, ziekgeschoten dieren, de Rode Lijst en veganisme. Uiteindelijk blijken de meeste vragen veel eenvoudiger, omdat **geïnteresseerden willen begrijpen wat je doet.**

Iemand die de jacht niet kent, wil graag enkele vragen beantwoord zien waardoor hij snapt wat jacht inhoudt. Hoezo balans in het veld?

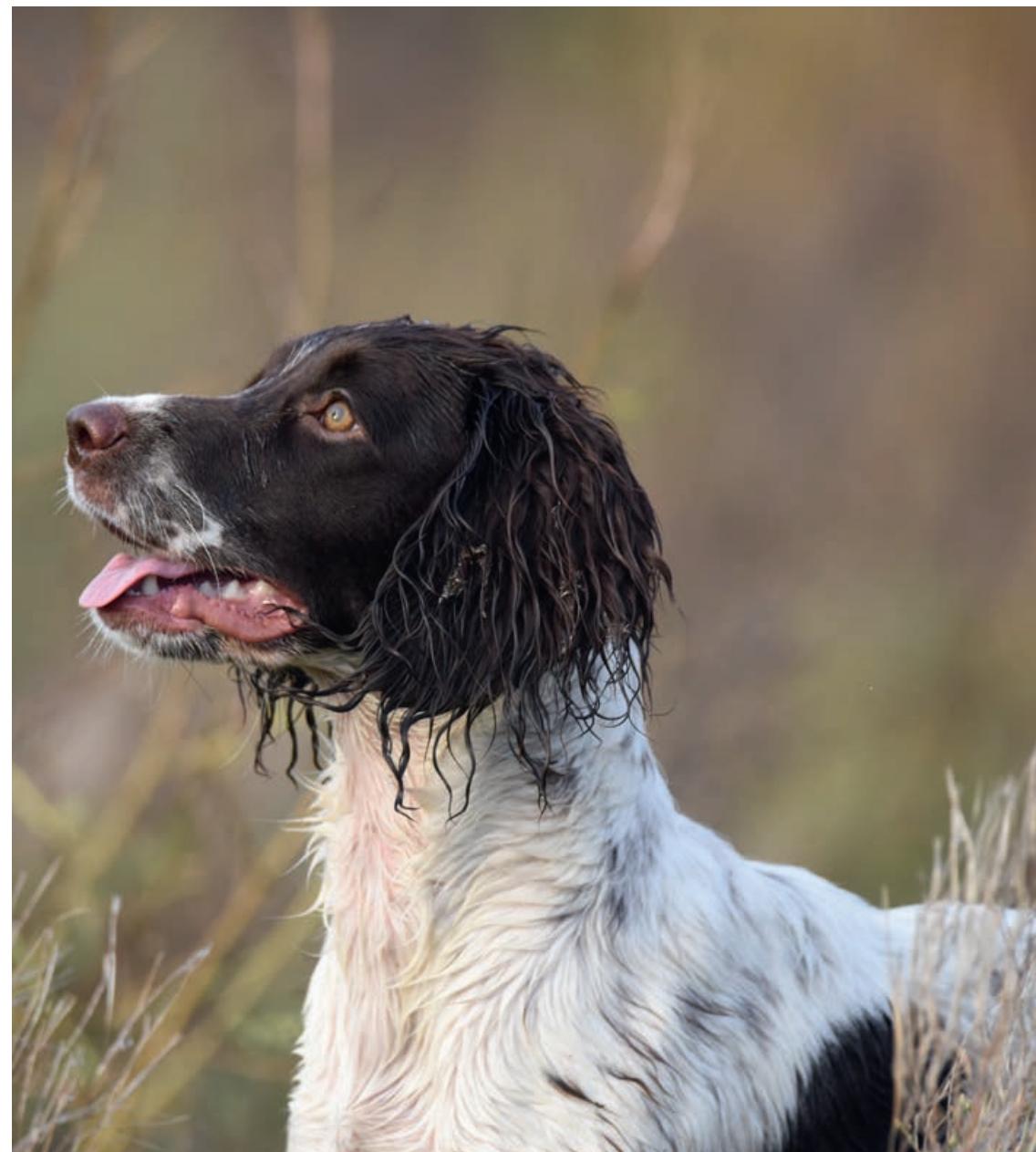

Bedenk hier dat je gast de volgende zaken niet weet over de jacht. De geïnteresseerde weet niet:

- dat hij/zij niet kijkt zoals jij kijkt en ziet waarschijnlijk zelden of nooit wild
- van wanneer tot wanneer het jachtseizoen loopt
- dat reeën niet op de wildlijst staan
- dat je in het jachtseizoen je veld niet wekelijks uitkomt tot de laatste haas
- dat je soms velden niet bejaagd tijdens het jachtseizoen
- dat je onderscheid maakt in een groepsjacht tussen de fazanten hanen en hennen
- dieren een kans hebben om te ontkomen dankzij weidelijkheidsregels
- je bij de jacht rekening houdt met nabij gelegen verkeerswegen
- dat er bij een groepsjacht afspraken worden gemaakt over het te bejagen wild
- dat de jachthouder het hele jaar toeziet op de wildstand in zijn veld
- jagers verantwoording afleggen door onder meer het registeren van tellingen en afschot
- de wildlijst zeer beperkt is
- jagers soorten die weinig voorkomen in hun veld ongemoeid laten
- jagers terughoudend schieten en rekening houden met eventuele toekomstige zware omstandigheden voor een diersoort, zoals ongunstige weersomstandigheden of kans op ziekte.

Populatiebeheer is evenzeer een begrip dat duiding vereist. Leg een geïnteresseerde uit:

- dat zorgvuldig wordt gekeken welke dierpopulatie moet worden beheerd en welke niet
- populatiebeheer altijd is gekoppeld aan balans en/of veiligheid
- bij het uitdunnen van een populatie weloverwogen keuzes worden gemaakt om een zo sterk mogelijke populatie over te houden
- het bejagen van dieren tbv populatiebeheer zeer zorgvuldig gebeurt, zodat deze ook voor duurzame consumptie geschikt zijn
- observatie het overgrote deel van de tijd opslokt bij beheer
- doelstanden bij reeën mede worden bepaald op basis van het aantal aanrijdingen om teveel beweging in een populatie te voorkomen
- diersoorten die worden beheerd veelal veel talrijker zijn dan vroeger
- er strenge weidelijkheidsregels gelden bij het beheer van dieren
- dieren niet zomaar verkocht kunnen worden voor consumptie
- je niet rijk wordt van het verkopen van een geschoten hert
- hoeveel werk er komt kijken na het schot, zoals het ontweiden, laten keuren door een gekwalificeerd persoon en het beschikbaar houden van het kadaver in een koelcel
- dieren die geschoten worden in het kader van populatiebeheer ook centraal worden geregistreerd.
- kwetsbare diersoorten zouden verdwijnen wanneer er geen beheer zou plaatsvinden
- beheer plaatsvindt op basis van een goedgekeurd faunabeheerplan van de Faunabeheereenheid waarin verschillende maatschappelijke organisaties zijn vertegenwoordigd.
- er soms wel 40 uur observatie gaat in het schieten van één stuk wild.

Je gast zal niet weten hoe schadebestrijding in zijn werk gaat, dus vertel:

- van welke soorten schade de boer last kan hebben
- dat de jacht op sommige schadelijke soorten veel geduld en tijd vergen (kraaien, kauwen, ganzen)
- dat schadebestrijding en benuttingsjacht hand in hand kunnen gaan
- dat je verplicht bent schade te voorkomen waar kan en schadelijke soorten eerst moet verjagen. Het bejagen van dieren die schade veroorzaken is de laatste stap.
- dat jagers en boeren duurzame relaties aangaan tbv een goede wildstand en biotooptimalisatie
- jagers boeren advies geven over het wild in hun veld bij maaien, in het broedseizoen, bij uitzonderlijke weersomstandigheden, ziektes en andere zaken
- een dode kraai aan een touwtje er akelig uitziet, maar kan voorkomen dat je meer kraaien moet schieten
- welke bedragen er gemoeid kunnen gaan met schade die de boer op kan lopen
- dieren niet zomaar als schadelijk aangemerkt kunnen worden
- dat zeer beperkte schade door wilde dieren geen reden is om een ontheffing tot afschot aan te vragen.
- schadebestrijding ook in opdracht van de provincie gebeurt
- schade niet beperkt blijft tot landbouwgebieden. Ook in bos- en natuurgebieden kan schade ontstaan door overbegrazing en schade aan (jonge) bomen, zodat de balans in het bos- of natuurgebied verstoord raakt.

Do's and don'ts
in de omgang
met media

Do's and don'ts in de omgang met media

Wat je in je achterhoofd moet houden als je het verhaal van de jager vertelt in de media:

- Vertel het verhaal vanuit jezelf – dat is het meest geloofwaardig
- Zorg dat jouw verhaal kort en bondig is, vaak bestaat het publiek uit leken
- Vertel het brede verhaal van de jacht. Vertel over de zorg en aandacht voor het gebied, de kennis & tradities van de jacht – dit gidsje kan je helpen bij het formuleren van je verhaal
- Vraag het uitgewerkte verhaal voor publicatie en spreek via mail met de journalist af dat je het door mag lezen en mag verbeteren op feitelijke onwaarheden en foute interpretatie van quotes
- Vertel het verhaal met je eigen woorden – dan past het bij je!
- Journalisten houden van beeldende anekdotes om de materie te verduidelijken.
- Let bij het hanteren van het geweer extra op de veiligheid, vermijd misverstanden.
- Radio: vertel rustig en probeer bij de hoofdlijnen te blijven
- TV: ga goed om met mimiek en non verbale reacties tijdens TV opnames; gezichtsuitdrukkingen en handgebaren lijken op beeld altijd uitvergroot
- TV: hanteer een actieve zithouding. Hoofd rechtop, iets voorover gebogen

Waar je op moet letten

- Blijf bij je verhaal. Een journalist probeert soms op verschillende manieren een antwoord te ontlokken, omdat hij/zij met een bepaald verhaal in zijn hoofd bij jou op bezoek komt. Dan is het goed om je aan het antwoord te houden dat je al eerder gegeven hebt. Gewoon blijven herhalen wat je al gezegd hebt.
- Iedereen heeft recht op zijn eigen mening & verhaal. Wanneer mensen doorvragen en/of het niet met je eens zijn, kun je jouw kant van het verhaal nogmaals toelichten. Je hoeft ze niet te overtuigen, je hebt wel altijd het recht om je eigen verhaal te vertellen.
- Blijf alert wat je wel en niet vertelt. En let op: de journalist is al aan het werk op het moment dat hij of zij jou de hand schudt. Zijn/haar uitnodigende houding is bedoeld om jou zoveel mogelijk te laten vertellen. Aanmoedigen om meer te vertellen, komen vooral voort uit een zakelijke interesse. De journalist is pas klaar als hij/zij weggereden is.
- Een journalist stelt niet alleen vragen, hij/zij observeert ook. Hoe kleeft je je, hoe ga je om met je hond, blijkt er uit jouw houding/manier van praten respect voor het wild, etc etc..
- Als er door jagers een geweer wordt gehanteerd, dan deze nooit uit handen geven.
- Werk niet mee aan het verzoek om het geweer te richten op bijvoorbeeld de camera
- Vermijd foto's van tableaux – bij het beeld kan de kijker moeilijk aanhaken, het verhaal van de tableaux kun je vertellen als je verwijst naar de tradities van de jacht.
- Vermijd vakjargon: varkens, FBE's, WBE's, kaalwild, roodwild, zwartwild,... en realiseer je dat degenen die het interview straks lezen/zien vaak zelf zelden of nooit wild spotten.

www.jagersvereniging.nl

